

**Hässleholms
kommun**

LIKABEHANDLINGSPLAN OCH PLAN FÖR KRÄNKANDE BEHANDLING FÖR STOBY SKOLA OCH FRITIDSHEM

Upprättad 2010-07-01

Upprättad 2011-09-15

Upprättad 2012-10-02

Upprättad 2014-10-15

Gäller till 2015-10-15

Fastställd av:
Skolledning
Personal
Elevråd

Innehåll

1. <u>Mål och syfte.....</u>	<u>3</u>
2. <u>Vad säger lagen?.....</u>	<u>3</u>
3. <u>Definitioner.....</u>	<u>3</u>
4. <u>Till dig som elev.....</u>	<u>4</u>
5. <u>Till dig om vårdnadshavare.....</u>	<u>5</u>
6. <u>Likabehandlingsgrupp och Friends.....</u>	<u>5</u>
7. <u>Kartläggning.....</u>	<u>6</u>
8. <u>Det främjande arbetet.....</u>	<u>6</u>
9. <u>Det förebyggande arbetet.....</u>	<u>7</u>
10. <u>Det åtgärdande arbetet.....</u>	<u>8</u>
11. <u>Handlingsplan vid konflikthantering.....</u>	<u>9</u>
12. <u>Bedömda riskområden läsåret 2014-2015 samt åtgärder.....</u>	<u>10</u>
13. <u>Dokumentation av uppgifter om trakasserier och kränkande behandling.....</u>	<u>11</u>
14. <u>Vem informerar föräldrarna?.....</u>	<u>11</u>
15. <u>Uppföljning och utvärdering.....</u>	<u>12</u>

1) Mål och syfte

Likabehandlingsplanens främsta syfte är att främja likabehandling samt att förebygga och förhindra diskriminering och annan kränkande behandling i skolan och på fritidshemmet. Likabehandlingsplanen fungerar som en garant och en kvalitetssäkring av arbetet för att ingen elev ska känna sig kränkt eller diskriminerad. All form av kränkande behandling och mobbning ska stoppas.

Skolans mål är att du som elev ska känna trygghet och trivsel varje dag i skolan. Som elev ska du alltid ha en vuxen att gå till. Som elev ska du kunna vända dig till en vuxen när du eller en kamrat blir utsatt för någon form av kränkande behandling, trakasseri eller diskriminering. Du ska bli lyssnad till. Skolan ska ha ett aktivt, levande och förebyggande arbete mot kränkande behandling. Vi verkar för att alla ska ha en trygg arbetsmiljö på skolan. Detta gör vi genom att:

Visa respekt för den enskilda individen och i det vardagliga arbetet utgå från ett demokratiskt arbetssätt.

Aktivt motverka trakasserier och förtryck av individer och grupper.

Aktivt verka för att kränkningar inte ska förekomma.

Varje incident av kränkande behandling skall resultera i en reaktion från de vuxna på skolan.

2) Vad säger lagen?

Arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling regleras i två lagar, dels Skollagen (2010:800) 6 kap. Åtgärder mot kränkande behandling och i Diskrimineringslagen (2008:567).

Dessa båda lagar har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. I Skollagen regleras annan kränkande behandling som inte tas upp i Diskrimineringslagen. I korthet garanterar dessa båda lagar tillsammans att inget barn, elev eller vuxen ska utsättas för någon form av kränkande behandling. Lagarna kräver dessutom inte bara att skolan ska reagera om någon utsätts för någon form av kränkning eller diskriminering, de kräver också att skolan aktivt arbetar med att förebygga att dessa över huvudtaget ska kunna uppstå. Om det trots det förebyggande arbetet ändå skulle förekomma någon form av diskriminering eller kränkning har skolan dessutom ett utredningsansvar och naturligtvis ett ansvar för att åtgärda överträdelserna.

3) Definitioner

Elev: Den som utbildas, söker utbildning, deltar i eller söker till förskoleklassverksamhet eller skolbarnomsorg enligt skollagen.

Personal: Anställda och uppdragstagare i utbildning och annan verksamhet.

Diskriminering: I lagen finns bestämmelser om förbud mot diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder eller funktionshinder.

Diskriminering är förbjuden oberoende av diskriminerande avsikt och oberoende av, om det är fråga om direkt eller indirekt diskriminering, aktiv eller passiv diskriminering.

Direkt diskriminering: Avses att en elev missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan behandlas, om missgynnandet har samband med de diskrimineringsgrunder som gäller (ex. skolan anordnar en innebandyturnering där endast flickor får medverka).

Indirekt diskriminering: Avses att en elev missgynnas genom att huvudmannen för verksamheten, rektor eller med motsvarande ledningsfunktion eller annan personal tillämpar en bestämmelse, ett kriterium eller ett förfaringssätt, som framstår som neutral, men som i praktiken särskilt missgynnar en elev med de diskrimineringsgrunder, som gäller (ex. om alla elever serveras samma mat diskriminerar skolan de elever som på grund av religiösa skäl, behöver annan mat).

Aktiv diskriminering: Innebär att den diskriminerade parten aktivt agerar diskriminerande (ex. skolan avvisar elev på grund av handikapp).

Passiv diskriminering: Parten agerar diskriminerande genom att inte handla (ex. om vi inte handikappanpassar efter elevs behov, dvs. vi är passiva).

Trakasserier: Detta är uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna:

Kön

Etnisk tillhörighet

Religion eller annan trosuppfattning

Funktionshinder

Sexuell läggning

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Ålder

Kränkande behandling: Ett uppträdande som kränker en elevs värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund.

Trakasserier och kränkande behandling kan vara:

Fysiska (slag, knuffar)

Verbala (hot, svordomar, öknamn)

Psykosociala (utfrysning, grimaser, alla går när man kommer)

Texter och bilder (teckningar, lappar, sms, mms, fotografier, Facebook, Instagram mm)

Materiella (klipper sönder)

Både skolpersonal och elev kan göra sig skyldig till kränkande behandling och trakasserier.

Mobbning: Detta är när en eller flera individer upprepade gånger eller under viss tid blir utsatta för negativa handlingar fysiskt och/eller psykiskt från en eller flera individer (Olweus 1999). Mobbning innebär att den som är utsatt är i underläge och känner sig kränkt. Mobbning har inget med en konflikt att göra, en konflikt handlar om två jämnstarka parter t.ex. när man börjar bråka efter en fotbollsmatch för att det ena laget förlorade.

4) Till dig som elev

Som elev på Stoby skola har du rättighet att känna dig trygg och säker. För att skolans personal ska kunna erbjuda dig detta behöver vi veta hur du upplever din skola. Om du

och elever i samtal. Likabehandlingsgruppen sammankallas även vid akuta situationer (rektor ansvarar).

Friends

Varje klass från F-6 har två Friendsrepresentanter. Friendsrepresentanternas uppgift är att framförallt vara behjälpliga i det främjande och förebyggande arbetet. De är ett bollplank främst till klassläraren/mentorn, som regelbundet stämmer av med dem hur stämningen är i klassen och på skolan. De uppgifter som läraren/mentorn får av representanterna ligger sedan till grund för en temadag som ordnas en gång per termin där samarbete över klassgränserna är ett naturligt inslag. Friendsrepresentanterna kan också tillsammans med läraren/mentorn utföra uppgifter i sin klass som kan vara av värderings- eller diskussionskaraktär.

7) Kartläggning

Trivselenkäterna som gjordes vårterminen 2014 visar att 98 % i åk 4-6 trivs bra eller ganska bra i skolan, för åk 1-3 är motsvarande siffra 100 %. 100 % i åk 4-6 har bra eller ganska bra med kompisar att vara med i skolan. I åk 1-3 ligger siffran på 95 % på bra med kompisar. 5 % anger att de ibland inte har kompisar att vara med på rasterna. När det gäller arbetsro på mellanstadiet är resultaten sämre: 8/51 tycker att det stämmer bra att det är arbetsro på lektionerna, 27/51 tycker att det stämmer ganska bra att det är arbetsro på lektionerna och 14/51 tycker att det stämmer ganska dåligt att det är arbetsro på lektionerna.

I åk 1-3 tycker alla elever utom 4 (av 60) att de arbetar tyst och koncentrerat. Arbetsron verkar vara bra. 98 % i åk 4-6 tycker att det stämmer bra eller ganska bra att de får beröm och uppskattning när de gör något bra och att de får hjälp och stöd i skolarbetet när de behöver det. 2 % (dvs 1 elev) tycker att det stämmer ganska dåligt. Friendsgruppen har i sina respektive klasser undersökt var det är stökigast på skolgården och i övrigt under skoldagen. Den senaste kartläggningen visade att eleverna tycker att speciellt följande platser behöver mer vuxen uppsyn: fotbollsplanen och lekplats Stjärnan.

8) Det främjande arbetet:

- Personal på skola och fritids ska alltid uppmärksamma barnen och stämningen i rummet. Personalen ska också vara beredd på att diskutera om något har hänt t ex efter rasten eller efter utevistelse.
- Tillsammans samtalar vuxna och barn kontinuerligt om vad som har hänt under dagen. Personalen frågar barnen hur dagen har varit.
- Klassen/Gruppen samtalar regelbundet om vad som varit bra, om någon har blivit positivt uppmärksammad. Det är viktigt att uppmärksamma positiva saker och lyfta fram goda exempel hos eleverna.
- Att i ett planerat arbete arbeta med de saker som kan vara grund för diskriminering.

- Personalen är ett gott föredöme. Personalen visar hänsyn mot varandra och barnen.
- Skapa en god kontakt med föräldrarna. Om vi har en god kontakt med föräldrarna så blir de en resurs i arbetet för allas lika värde, mot kränkande behandling.
- Friendsrepresentanterna. Deras uppgift är att framförallt vara behjälpliga i det främjande och förebyggande arbetet. De är ett bollplank främst till klassläraren/mentorn, som regelbundet stämmer av med dem hur stämningen är i klassen och på skolan.

9) Det förebyggande arbetet

- Personalen ansvarar för gruppindelning och ansvarar för att alla känner sig bekväma i gruppen.
- Ha rastvakt ute när eleverna har rast. Ha matsalsvakter.
- Träna barnen på att reagera när kompisar gör dumma/taskiga saker.
- Genomföra undersökningar över var riskområdena finns på skolgården. Friendsrepresentanterna får i uppgift att i sin klass diskutera var det är stökigast på skolgården och i övrigt under skoldagen. Deras undersökningar lämnas in till rektor och diskuteras på ett elevrådsmöte för att eleverna själva ska kunna föreslå förbättringar i miljön eller om det går att ta bort förutsättningarna för att bråk ska uppstå.
Resultatet av undersökningen tas också upp på skolkonferensen och fritidskonferensen. Den senaste kartläggningen visade att eleverna tycker att speciellt följande platser behöver mer vuxen uppsyn: fotbollsplanen och lekplats Stjärnan. Rastvakten ska ha extra tillsyn på dessa platser.
I samrådsgruppen har föräldrarepresentanter möjlighet att föra fram sina åsikter kring hur vi skapar en bra miljö för våra elever.
- I skolan och på fritidshemmet arbetar vi med värdegrunden på olika sätt:
 - Etiska samtal. Dessa samtal styrs utifrån behov och aktuella händelser. Vi tar upp utifrån vad som hänt på rasten eller i verksamheten.
 - Samarbetsövningar som ska leda till förståelse.
 - Läsa böcker som tar upp olika dilemman.
 - Värderingsövningar. Exempelvis fyra hörnsövningar – fundera över en fråga, ta ställning till denna, för att sedan diskutera.
 - De filmer som majblommekommittén tillhandahåller används ibland som en resurs i detta arbete.
 - Integrerat i de flesta skolämnena.
- Vi har ett grundtänkande synsätt som är salutogent (dvs. inriktat oss på det som är bra och positivt). Exempel på detta kan vara uppmuntrande lappar. Barnen ger uppmuntrande omdömen om varandra. Det kan också vara att personalen ger omdömen till eleverna.

- Likabehandlingsgruppen består av en representant från F-3, åk 4-6 samt en från fritidsverksamheten. Gruppen träffas vid behov och någon gång per termin för att lägga upp strategier och handlingsplaner för hur vi arbetar med likabehandling på skolan.
- Elevhälsoteamet är en viktig resurs i det förebyggande arbetet. Här diskuterar vi elever som kan behöva stöttning i sitt eget sätt att vara mot andra eller andras sätt att vara mot dem. Ibland kan det finnas bakomliggande faktorer som gör att ett barn agerar på ett visst sätt. Information från likabehandlingsgruppen till elevhälsan är viktig.
- Friendsrepresentanterna spelar en aktiv roll i kartläggningen i klasserna om vilka platser på skolan och skolgården som vi vuxna kan behöva ha extra kontroll på. Friendsrepresentanterna kan också tillsammans med läraren/mentorn utföra uppgifter i sin klass som kan vara av värderings- eller diskussionskaraktär.

10) Det åtgärdande arbetet

- Klassläraren/mentorn har samtal med utsatta och förövare i första hand. Om detta inte hjälper kopplas likabehandlingsgruppen in. Gruppens uppgift är att dels ha samtal med de som ofta och regelbundet är inblandade i konflikter samt utreda om det förekommit någon kränkning om misstanke om detta har rapporterats.
- Föräldrakontakter. När det inträffar saker i skolan är det viktigt att föräldrarna är informerade. Med deras stöd har vi bättre förutsättningar att lösa konflikter och andra problem. Det är viktigt att vi har en rak kommunikation. Det innebär att vi redogör för vad som hänt så sakligt som möjligt och inte försöker försköna eller ursäkta det som hänt.
- Dokumentation av det inträffade: elevblad och blanketten "Anmälan/utredning diskriminering och/eller kränkande behandling".
- Utredning
När misstanke om en kränkning eller diskriminering har kommit till skolans kännedom ska den utredas av personal och rektor. Utredningen dokumenteras på en särskild blankett. När utredningen är gjord sker en återkoppling till föräldrar och andra inblandade. Lämpliga åtgärder vidtas i samråd. Vi utgår från vår konsekvenstrappa som beskriver vårt arbetssätt.
- Det är förbjudet för vuxna i skolan att kränka eller diskriminera elever. Om så skulle ske anmäls ärendet direkt till rektor för omedelbar utredning och anmälan till huvudmannen. Anmälan kan göras av personal, elever och föräldrar.

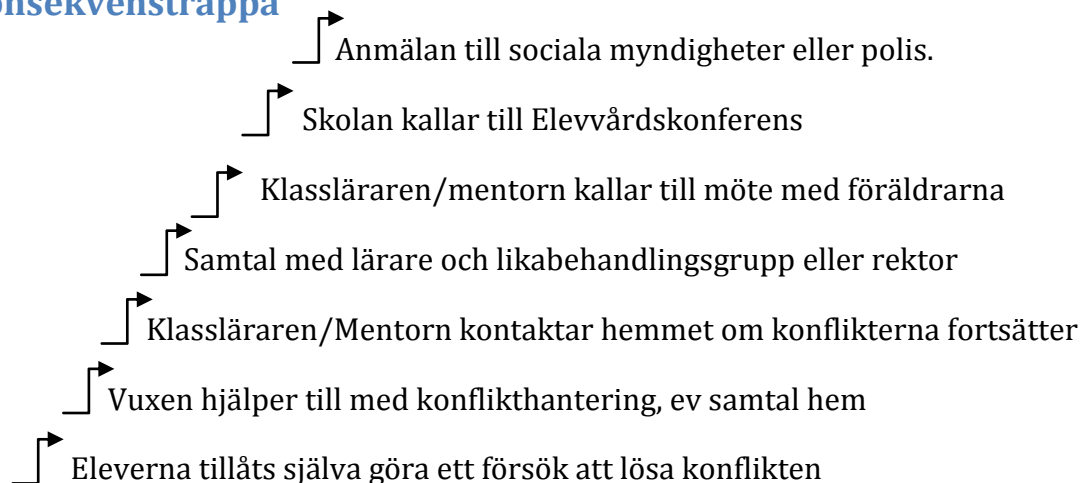
- Rastvakterna har extra koll på de delar av skolgården som eleverna upplever som stökiga, dvs fotbollsplanen och lekplats Stjärnan. Beroende på vilka lekar som pågår kan dessa platser förändras över tid och det är viktigt att personalen är uppmärksamma på detta.
- Det ska alltid finnas en vuxen ute på skolans raster som eleverna kan gå till vid behov.
- För att öka arbetsron i åk 4-6 minimeras lärarbytena och ämnen läggs i block i schemat så långt det går.

11) Handlingsplan vid konflikthantering

Det viktigaste vid konflikthantering är att se till att man tar sig den tid som behövs för att lösa konflikten.

1. Gå fram till de inblandade och informera dig om vad som har hänt.
2. Bedöm om konflikten går att lösa på plats eller om enskilt utrymme krävs.
3. Ställ de som bråkade på samma sida för att inte förstärka konflikten.
4. Klargör att konflikten skall lösas oavsett hur lång tid det tar.
5. Låt dem börja med att endast berätta vad de själva gjort.
6. Sammanfatta deras berättelser och försäkra dig om att du förstått rätt. Sätt in all fakta i en händelsekedja som skall bekräftas av de som deltagit. "Nu berättar jag vad som har hänt... Du (A) gjorde... och då gjorde du (B) ..., stämmer detta?"
7. Diskutera hur konflikten uppstod. Vilka andra alternativ hade funnits att tillgå? Hur kan man göra nästa gång?
8. Låt dem få säga om de har något att tillägga. Låt dem endast be om ursäkt av egen fri vilja.

Konsekvenstrappa

Denna trappa följer vi i normalfallet. I vissa fall kan det vara aktuellt att hoppa över ett eller flera steg, beroende på arten av det inträffade. Lagen kräver i vissa fall att anmälan görs till socialtjänsten. I samband med sådan anmälan informeras föräldrarna samtidigt. I vissa fall kan anmälan till Socialtjänsten ske utan att vårdnadshavare informeras.

12) Bedömda riskområden för läsåret 2014-2015

Riskområden	Mål	Aktuell åtgärd	Ansvar
Oro vid köbildning	Att ha så lite köer och så korta kötider som möjligt.	Minimera köbildning genom att tex släppa barnen i omgångar.	Fritids och skolans personal.
På bussen. Det kan bli stökigt och resultera i en otrevlig bussresa för vissa barn.	Bussresorna ska vara trivsamma och kännas trygga.	Bestämda platser i bussen.	Personalen och barnen.
Grupp- /Lagindelning	Att eleverna får många olika kamrater att samarbeta med och inte själva får välja.	Det är alltid personalen som delar in barnen in grupper.	Personalen och barnen.
Raster	Att alla elever ska känna trygghet och ha en stimulerande rastverksamhet.	Vi har rastvaktsystem.	Personalen
Gruppbildningar vid raster	Att alla elever ska få vara med.	Rastvakter som är observanta.	Personalen.
Ensamma elever	Ingen elev ska känna sig ensam som inte önskar detta. Alla ska ha en kamrat att leka med.	”Alla får vara med”. Vi har rastvakter ute som barnen kan gå till.	Personalen och barnen.
Ensidiga aktiviteter på rasterna	Alla elever ska genom att ibland prova olika aktiviteter utveckla sig själva och utöka rastaktivitetsutbudet.	Vi har ett nytt utbud av redskap.	Personalen.
Skolgården, vissa områden (fotbollsplanen, lekplats Stjärnan, bakom Sockenstugan, bakom kullen vid fotbollsplanen, lekplats ”Hästhagen”, buskage runt skolan och fritids samt bakom idrottshallen)	Det ska kännas tryggt att vistas på alla områden på skolgården.	Rastvakterna är extra uppmärksamma och kontrollerar dessa områden oftare.	Personalen.
Vissa leklokaler på fritidshemmet.	Att alla ska känna sig trygga i leken med kompisarna.	Öppna upp till vissa delar i lokalerna, så att personalen har bättre uppsyn över leken.	Personalen

13) Dokumentation av uppgifter om trakasserier och kränkande behandling

Elevblad

Vi arbetar med för att dokumentera även mindre saker som händer på skolan. Så fort det är frågan om fysiskt våld eller kränkning ringer vi hem. Om det är upprepade mindre saker skriver vi i kontaktbok, sms eller meddelar via Schoolsoft.

Rapport (Dokumentation diskriminering kränkande behandling)

Det finns en färdig blankett att använda för ändamålet i BUF personals dokumentaskåp på FC. Det är viktigt att den skyndsamt kommer till rektor. Med skyndsamt menas att den i normalfallet skrivs och rapporteras samma dag som händelsen inträffade, i vissa fall kan det anstå till nästa arbetsdag.

Utredning (diskriminering kränkande behandling)

När skolan har blivit uppmärksam på kränkande behandling eller trakasserier har vi en skyldighet att omedelbart utreda frågan. Utredningen sker på en särskild blankett som finns i BUF personals dokumentaskåp på FC. Denna blankett arkiveras. Återkoppling till de inblandades föräldrar ska ske när utredning är färdig.

När påstående gäller vuxen i skolan ska saken omedelbart utredas av rektor. Övriga fall utreds av klasslärare/mentor och ibland likabehandlingsgruppen.

Åtgärder

När utredning är klar ska minnesanteckningar om åtgärder göras på särskild blankett som finns i BUF personals dokumentaskåp på FC. Dessa är viktiga för att sedan vid uppföljandesamtal säkerställa om de har varit tillräckliga.

Uppföljandesamtal

För att stödja alla inblandade i konflikter, fall av trakasserier eller kränkande behandling genomför klasslärare/mentor eller ibland likabehandlingsgruppen uppföljningsamtal med de inblandade. Dessa samtal protokollförs. Samtalen är tänkta dels som ett stöd för de inblandade men även som ett sätt att säkerställa att de åtgärder som satts in är tillräckliga, se ovan.

14) Vem informerar föräldrarna?

Den personal som är med vid händelsen eller får information om någon händelse tar kontakt med hemmet och mentor. Föräldrarna meddelas omgående om det är möjligt, dvs att vi ringer under dagtid. Vi anser att föräldrarna ska vara informerade när de möter barnen efter dagens slut så långt det går.

15) Uppföljning och utvärdering

Planen ska utvärderas i slutet av vårterminen 2015. Detta arbete ska ligga till grund för en ny likabehandlingsplan som ska vara klar i början av nytt läsår 2015/2016.

Utvärderingen sker i flera steg. Friendsrepresentanterna får i uppgift att kartlägga i klasserna var risker finns och var det är viktigt att vuxna är särskilt uppmärksamma. Denna kartläggning görs under vårterminen.

Trivselenkäter görs i samtliga klassen inför varje utvecklingsamtal, dvs två gånger per läsår.

I samrådsgruppen har representanter för föräldrar i alla klasserna en möjlighet att framföra sina synpunkter på vårt arbete som rör likabehandlingsplanen.

Ansvarig för utvärdering av likabehandlingsplanen är likabehandlingsgruppen och rektor.

Utvärderingen utgör tillsammans med kartläggning, grund för eventuell resursfördelning och åtgärder.